

ความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทดิจิทัลวอลเล็ตก่อนการบังคับใช้และ นำนโยบายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาผู้สูงอายุในตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

บทคัดย่อ _____

รุสนานี ดายี¹ นูร์ฮัน จันทรถ² รอนียะ กาเดร์³
และฮาซันอักกริม ดงนะเต็ง⁴

การเข้าถึงนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของกลุ่มผู้สูงอายุเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อบทบาทดิจิทัลวอลเล็ตก่อนการบังคับใช้และนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยศึกษาผู้สูงอายุในตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุที่คัดเลือกด้วยวิธีเจาะจง จำนวน 15 คน ตามเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่กำหนด เก็บข้อมูลในช่วงเวลาก่อนการบังคับใช้และนำนโยบายไปปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แก่นสาระ ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเข้าใจต่อรายละเอียดของนโยบายดิจิทัลวอลเล็ตเป็นอย่างดี ไม่เห็นด้วยกับกรอบเวลาในการใช้สิทธิ์ตามนโยบาย และมีความคาดหวังต่อบทบาทดิจิทัลวอลเล็ตว่าจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้น และคาดหวังให้นโยบายมีความต่อเนื่องนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรพิจารณากรอบเวลาในการใช้สิทธิ์ของนโยบายให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมนโยบายสามารถใช้ได้อย่างเหมาะสม และหาแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นหากไม่มีนโยบายลักษณะนี้

คำสำคัญ: ดิจิทัลวอลเล็ต, ผู้สูงอายุ, นโยบาย

Received: 16 October 2024 Revised: 18 November 2024 Accepted: 25 November 2024

¹ นักศึกษา, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94000, อีเมล : drusnanee@gmail.com

² นักศึกษา, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94000, อีเมล : hanzaa7604@gmail.com

³ นักศึกษา, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94000, อีเมล : ronyahkaday@gmail.com

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จังหวัดปัตตานี รหัสไปรษณีย์ 94000, อีเมล : arsun.do@psu.ac.th

Elderly Perspectives on Digital Wallet Policy Prior to Enforcement and Implementation: A Case Study of Elderly in Rusamilae Subdistrict, Mueang District, Pattani Province

Abstract _____ *Rusnanee Dayee*⁵ *Nureehan Jantharot*⁶ *Roniyah Kaday*⁷
*and Hasan Akrim Dongnadeng*⁸

Access to state policies involving digital technology use among the elderly is a key challenge in driving national development that keeps pace with change. This research article aims to explore elderly perspectives on the digital wallet policy before its enforcement and implementation, focusing on seniors in Rusamilae Subdistrict, Mueang District, Pattani Province. The qualitative study collected data from 15 elderly key informants, selected through purposive sampling based on specific criteria for key informants. Data were gathered during the period prior to policy enforcement and analyzed through thematic analysis. The findings indicate that key informants have a thorough understanding of the digital wallet policy details. However, they expressed disagreement with the timeframe for exercising their rights under the policy. They also hold expectations that the digital wallet policy will boost the economy and ultimately improve citizens' quality of life if continued over time. The study suggests that the policy's timeframe for usage should be made more flexible to allow participants to spend in a manner that suits their needs. Furthermore, explore strategies to promote greater self-reliance among the populace in the absence of such policies.

Keywords: Digital Wallet, Elderly, Policy

Received: 16 October 2024 Revised: 18 November 2024 Accepted: 25 November 2024

⁵ Student, Major in Public Policy, Faculty of Political Science, Prince of Songkla University, Pattani Campus, Pattani Province, E-mail: drusnanee@gmail.com

⁶ Student, Major in Public Policy, Faculty of Political Science, Prince of Songkla University, Pattani Campus, Pattani Province, E-mail: hanzaa7604@gmail.com

⁷ Student, Major in Public Policy, Faculty of Political Science, Prince of Songkla University, Pattani Campus, Pattani Province, E-mail: roniyahkaday@gmail.com

⁸ Assistant Professor Dr., Major in Public Policy, Faculty of Political Science, Prince of Songkla University, Pattani Campus, Pattani Province, E-mail: arsun.do@psu.ac.th

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลง ทำให้รัฐบาลของประเทศไทยต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว โดยปรับตัวด้วยการกำหนดนโยบายแผนงาน และโครงการด้านการคลัง เช่น โครงการคนละครึ่ง ซ้อปดีมีคืน เป็นต้น (รัฐศรีธัญย์ ธนไพศาลกิจ, 2566) ในขณะเดียวกันความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยีของประชาชน เป็นปัญหาที่แพร่กระจายไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย หรือแม้กระทั่งประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนประสบปัญหานี้มาอย่างยาวนาน ประเด็นการเข้าถึงเทคโนโลยีของประชาชนอาจส่งผลให้ประชาชนไม่สามารถใช้สิทธิในการเข้าร่วมนโยบายของรัฐบาลได้อย่างทั่วถึง (ปรมาภรณ์ แสงแก่นสาร และศิวัช ศรีโภคางกุล, 2566) โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่ส่วนมากยังขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี ดังที่ จุฑามาศ อนุสุริยา และอจิรภาส เพียรขุนทด (2566) ที่ศึกษาโครงการคนละครึ่ง พบว่า ผู้สูงอายุนอกเขตเมืองขาดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว ด้วยปัจจัยด้านการใช้งานที่ซับซ้อนของแอปพลิเคชันที่ขัดข้องในบางช่วงเวลา โดยเฉพาะในช่วงแรกของการลงทะเบียน มีประชาชนเข้าใช้งานพร้อมกันจำนวนมาก ทำให้การทำงานของระบบเกิดความผิดพลาดส่งผลให้แอปพลิเคชันค้าง หรือผู้ใช้งานออกจากระบบชั่วคราว นอกจากนี้ประชากรที่อาศัยนอกเขตเทศบาลที่ไม่ได้ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือมีมากกว่าประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งแสดงถึงความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่ยังปรากฏอยู่ในสังคมไทย (วลัยลักษณ์ อมรสิริพงษ์, 2562)

ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี ปีพุทธศักราช 2566 พรรคเพื่อไทยเข้าสู่สนามเลือกตั้งในวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 โดยเริ่มประกาศนโยบายสำคัญเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยกระเป๋าเงินดิจิทัล (Digital Wallet) ในวันที่ 17 มีนาคม 2566 โดยนายเศรษฐา ทวีสิน ซึ่งปัจจุบันเป็นอดีตนายกรัฐมนตรีแล้วนั้น โดยบนเวทีเปิดตัวสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคเพื่อไทยก่อนจะเปิดเผยวงเงินแก่ประชาชน 10,000 บาทเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2566 เป็นระยะเวลา 2 เดือนนับจากนายเศรษฐา ทวีสิน ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการเมื่อ 5 กันยายน 2566 มีการเสนอแนวทางต่าง ๆ ในที่ประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการใช้จ่ายใกล้บ้านด้วยกระเป๋าเงินดิจิทัล เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2566 เพื่อให้งบประมาณจำนวนห้าแสนหกหมื่นล้านบาท ตามที่กำหนดไว้ให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ตามที่คาดหวังไว้มากที่สุด ขณะเดียวกันนโยบายนี้จำเป็นต้องล่าช้าออกไป เนื่องจากอุปสรรคในเรื่องแหล่งเงินทุนที่มีข้อขัดขัดทางกฎหมายจากการที่ต้องขยายเขตหนี้ตามมาตรา 28 ของพระราชบัญญัติวินัยการเงิน พุทธศักราช 2561 จึงต้องออกพระราชบัญญัติเงินกู้ซึ่งต้องใช้เวลาที่ยาวนานในการดำเนินการออกพระราชบัญญัติใหม่ (สำนักข่าวบีบีซี, 2566) อย่างไรก็ตามรัฐบาลโดยนายเศรษฐา ทวีสิน ได้ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ตในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2566 โดยกล่าวยืนยันว่านโยบายนี้จะเกิดขึ้นจริงตามวัตถุประสงค์ของพรรคเพื่อไทยเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยอย่างยั่งยืน (สำนักข่าวทุเดย์, 2566) โดยก่อนที่นโยบายจะถูกนำไปปฏิบัติอย่างเป็นทางการในเบื้องต้นมีการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเข้าร่วมนโยบายไว้ดังนี้ 1) เป็นผู้สัญชาติไทย 2) อายุ 16 ปีขึ้นไป ที่มีรายได้ไม่ถึง 70,000

บาทต่อเดือน และ 3) มีเงินฝากต่ำกว่า 500,000 บาท โดยสิทธิ์และเงื่อนไขของผู้เข้าร่วมโครงการนี้คือ สามารถใช้ซื้อสินค้า อาหาร เครื่องดื่ม สินค้าอุปโภค บริโภคเท่านั้น ไม่สามารถใช้จ่ายกับการบริการได้ เช่น ตัดผม ล้างรถ ไม่สามารถใช้ซื้อสินค้าออนไลน์ได้ ไม่สามารถซื้อสิ่งมีนเมาหรือสิ่งที่มีผิดกฎหมายได้และไม่สามารถแลกเปลี่ยนเงินสดได้

ยุทธนา เศรษฐพรโมทย์ (2566) วิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ตว่ามีผลในแง่บวกกล่าวคือเป็นการกระจายรายได้แก่ประชาชน ทำให้มีการใช้จ่าย โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศไทย อย่างไรก็ตามอาจส่งผลเสียหรือมีความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นคือ ความเสี่ยงทางการคลังของประเทศ จากการที่รัฐบาลกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายกับนโยบาย ส่งผลให้ประเทศไทยมีหนี้สาธารณะที่เพิ่มขึ้นและอาจนำไปสู่การถูกปรับลดความน่าเชื่อถือของประเทศไทยในอนาคต ดังนั้นหากรัฐบาลดำเนินนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต จำเป็นต้องมีแผนรองรับความเสี่ยงทางการคลัง นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงการเข้าถึงนโยบายของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เพื่อให้ให้นโยบายสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ประชากรผู้สูงอายุในจังหวัดปัตตานีมีจำนวนมากที่สุดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งหมด 72,220 คน คิดเป็นร้อยละ 9.94 ของประชากรทั้งหมด ในขณะที่จำนวนประชากรรวมทั้งหมดของจังหวัดปัตตานี มีจำนวน 563,210 คน จากสถิติจำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดปัตตานี พบว่า อำเภอเมือง เป็นอำเภอที่มีผู้สูงอายุมากที่สุดเป็นจำนวน 12,682 คน โดยตำบลที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด คือตำบลรูสะมิแล มีผู้สูงอายุ จำนวน 2,515 คน คิดเป็นร้อยละ 17.44 ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2564) จากสถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ประชาชนวัยแรงงานจำนวนหนึ่งเสียชีวิตและอีกส่วนหนึ่งตัดสินใจอพยพไปอยู่จังหวัดอื่นที่ปลอดภัย แต่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้อพยพตามบุตรหลานด้วยความผูกพันและคุ้นชินต่อสภาพสังคมในพื้นที่ (อัสมีรา มะเก และคณะ, 2564) ดังนั้นจึงทำให้ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งขาดผู้ดูแลหรือขาดผู้ที่เป็นตัวแทนในการดำเนินการทางเทคโนโลยีเพื่อเข้าร่วมรับสิทธิ์ในนโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับดิจิทัลได้ ซึ่งต้องใช้ความเชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีเป็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าผู้สูงอายุในตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี มีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ก่อนที่รัฐบาลจะประกาศใช้และนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษาเกี่ยวกับความเห็นของประชาชนต่อนโยบายของรัฐ จำเป็นต้องสังเคราะห์องค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์เกี่ยวกับความเห็นของประชาชนต่อนโยบายของรัฐ เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิจัย รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 องค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อบริการของรัฐบาล

องค์ประกอบสำคัญ	คำอธิบาย	แหล่งที่มา
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีสิทธิเข้าร่วมนโยบาย - ความเข้าใจเกี่ยวกับช่วงเวลาดำเนินการของนโยบาย - ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงสิทธิของนโยบาย 	นนทพันธ์ สวัสดิ์พาณิชย์ 2566; ภาสกรณ วัฒนพฤกษ์ และคณะ, 2565
ด้านการยอมรับต่อบริการของรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - การยอมรับต่อกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีสิทธิเข้าร่วมนโยบาย - การยอมรับต่อช่วงเวลาดำเนินการของนโยบาย - การยอมรับต่อวิธีการเข้าถึงสิทธิของนโยบาย 	จักรพงษ์ พงษ์ชัย และคณะ, 2564; จิตรา ขอมดวง, 2554; พลอยไพลิน ตันเจริญพงศ์ และนันทิชา โชติพิทยานนท์, 2565
ด้านความคาดหวังต่อบริการของรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ความคาดหวังในการกระตุ้นเศรษฐกิจ - ความคาดหวังต่อความยั่งยืนของนโยบาย - ความคาดหวังต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน 	ภาสกรณ วัฒนพฤกษ์ และคณะ, 2565; เอกภาคย์ คงมาลัย และชาญชัย จิวจินดา, 2564; ขวัญทิพย์ แว่วสง่า, 2564

ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากตารางข้างต้นผู้วิจัยนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบสำคัญของการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อนโยบายของรัฐ

ที่มา: ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ก่อนการบังคับใช้และนำนโยบายไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาผู้สูงอายุในตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการวิจัย การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ซึ่งการดำเนินการด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยที่ต้องการหาคำตอบในเชิงลึก (Dongnadeng & Taneerat, 2023)

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย คัดเลือกด้วยวิธีการแบบ
เจาะจง จำนวน 15 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป 2) เป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่
ในตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ไม่น้อยกว่า 5 ปี และ 3) สามารถสื่อสารภาษาไทยได้

เครื่องมือวิจัยวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยได้ดำเนินการส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญใน
ศาสตร์ด้านนโยบายสาธารณะ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย
และตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวนภาษาในแบบสัมภาษณ์ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอ
แนะของผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งได้ทดลองใช้แบบสัมภาษณ์ (Pilot study) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีลักษณะใกล้เคียง
กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยจริง จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบการใช้งานได้จริงของแบบ
สัมภาษณ์และตรวจสอบความพร้อมด้านกระบวนการในการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
หลักจริงของการวิจัยนี้ โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้สำหรับการวิจัยนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปใน
ประเด็นเกี่ยวกับเพศ อายุ จำนวนสมาชิกครอบครัว 2) คำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยครอบคลุมประเด็น
ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ด้านความพึงพอใจต่อนโยบาย ด้านความคาดหวังต่อนโยบาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลัก
ล่วงหน้าตามวันเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลหลักสะดวก ในขั้นตอนการสัมภาษณ์ได้ดำเนินการขอให้ผู้ให้ข้อมูลหลักลงนาม
ในใบพิทักษ์สิทธิ์ และขออนุญาตบันทึกเสียงในระหว่างที่สัมภาษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย
นี้เท่านั้น โดยใช้ระยะเวลาในสัมภาษณ์ประมาณ 30-40 นาทีต่อผู้ให้ข้อมูลหลัก 1 คน เก็บรวบรวมข้อมูลใน
เดือน มกราคม 2567 ทั้งนี้งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลในระยะเวลาที่นโยบายดิจิทัลวอลเล็ตยังอยู่ในกระบวนการที่ยัง
ไม่เริ่มนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการพิจารณาความคิดเห็นเบื้องต้นของผู้สูงอายุก่อนนโยบายถูกบังคับใช้และนำ
ไปปฏิบัติจริงอย่างเป็นทางการ ผลการวิจัยจึงอิงกับสถานการณ์และบริบทในขณะที่นโยบายยังไม่บังคับใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) จัดหมวดหมู่คำตอบ
และสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยประยุกต์ใช้วิธีการ
วิเคราะห์ข้อมูลที่สังเคราะห์โดย ฮาซันอักกรม ดงนะเต็ง และคณะ (2564) รายละเอียดดังนี้

1) ขั้นตอนการจัดข้อมูลหลังจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคน ผู้วิจัยนำบันทึกการสัมภาษณ์
จากคลิปเสียงมาถอดเป็นข้อความโดยละเอียด และทำการทวนสอบ เพื่อป้องกันการตกหล่นของข้อมูล

2) ขั้นตอนการอ่านข้อมูล ผู้วิจัยได้อ่านข้อมูลอย่างละเอียดหลังจากผ่านขั้นตอนการจัดข้อมูล เพื่อให้เข้าใจทิศทางคำตอบของผู้ให้ข้อมูลหลัก มองเห็นภาพรวมสาระสำคัญของประเด็นคำตอบมากยิ่งขึ้น พร้อมจับใจความเพื่อนำไปใช้ในขั้นตอนของการจัดหมวดหมู่คำตอบ

3) ขั้นตอนการจัดหมวดหมู่คำตอบของผู้ให้ข้อมูลในแต่ละคำถาม โดยดำเนินการกับเอกสารรายละเอียดคำให้สัมภาษณ์ด้วยการเน้นข้อความที่เดียวกันในแต่ละประเด็นที่เป็นหมวดหมู่คำตอบเดียวกันเพื่อความสะดวกในการค้นหาแก่นสาระจากคำตอบของข้อมูล แล้วสรุปผลการวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อตรวจสอบและยืนยันข้อมูลที่ได้ว่ามีความน่าเชื่อถือ

สรุปผลการวิจัย

ผลการเก็บข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 60-76 ปี ทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลาม ใช้ภาษามลายูถิ่นในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน อาศัยอยู่ในเขตตำบลรูสมะมิแล ตั้งแต่เกิด

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต แบ่งตามองค์ประกอบสำคัญตามกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ด้านการยอมรับต่อนโยบาย และด้านความคาดหวังต่อนโยบาย รายละเอียดผลการวิจัยนำเสนอต่อไปนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต

ประเด็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ประกอบด้วย 1) ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบาย 2) ความเข้าใจเกี่ยวกับช่วงเวลาดำเนินการของนโยบาย และ 3) ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบาย นำเสนอผลการวิจัยรายละเอียดดังนี้

1) ความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจเรื่องของผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบายเป็นอย่างดี ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P3, P8 และ P12 ที่กล่าวสอดคล้องกันว่า “ผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบายต้องเป็นคนไทย สัญชาติไทย อายุ 16 ปีขึ้นไป” เช่นเดียวกับผู้ให้ข้อมูลหลัก P7 ได้กล่าวไว้ว่า “ต้องมีรายได้ไม่เกิน 70,000 บาท ต่อเดือน มากกว่านั้นไม่ได้” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลัก P15 ได้กล่าวไว้ว่า “ผู้ที่ได้รับสิทธิ์ต้องมี อายุ 16 ปี ขึ้นไป มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านปัจจุบัน”

2) ความเข้าใจเกี่ยวกับช่วงเวลาดำเนินการของนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ทราบถึงช่วงเวลาดำเนินการของนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ให้เวลาใช้เงินเป็นระยะเวลา 6 เดือน ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P7 ที่กล่าวว่า “โครงการนี้จะเริ่มแจกเงินช่วงพฤษภาคม 2567 ระยะเวลาในการใช้จ่ายเงินคือ 6 เดือน” สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลัก P9 ที่กล่าวว่า “รัฐบาลให้ระยะเวลาการใช้เงินเพียงแค่ 6 เดือนเท่านั้น ถ้าใช้ไม่หมดเงินนั้นจะถูกยึดกลับไป” นอกจากนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลัก P10, P14, และ P15 ยังกล่าวสอดคล้องกันว่า สามารถใช้เงินได้แค่ 6 เดือนเท่านั้น

3) ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบาย ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ทราบถึงวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต เช่น ทราบว่าต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านที่สามารถได้รับสิทธิ์ ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P2 ที่กล่าวว่า “แค่มียชื่อเราอยู่ในทะเบียนบ้านของเรา เราก็สามารถได้รับสิทธิ์และยืนยันตัวตนได้ด้วยบัตรประชาชนของเราเอง” สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลัก P10 ได้กล่าวว่า “ใช้จ่ายผ่านทางมือถือได้ บัตรประชาชนก็สามารถใช้ได้ แค่นำให้ทางร้าน” เช่นเดียวกับ P14 กล่าวว่า “ใช้ได้ทั้งกับบัตรประชาชน และทางมือถือ”

จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต สามารถให้ข้อมูลเบื้องต้นได้ทั้งในด้านของผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบาย ช่วงเวลาดำเนินการของนโยบายและวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบาย

ด้านการยอมรับต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต

ประเด็นเกี่ยวกับการยอมรับต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ประกอบด้วย 1) การยอมรับเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบาย 2) การยอมรับต่อช่วงเวลาดำเนินการของนโยบาย และ 3) การยอมรับต่อวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบาย นำเสนอผลการวิจัยรายละเอียดดังนี้

1) การยอมรับต่อกลุ่มเป้าหมายหรือผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบาย ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ยอมรับเกี่ยวกับกลุ่มผู้ที่มีสิทธิ์เข้าร่วมนโยบายที่มีการกำหนดไว้ในช่วงอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป เนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอ บางคนไม่ได้ทำงานหรือมีฐานะยากจน ครอบครัวไม่มีรายได้มากพอ ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P1 ที่กล่าวไว้ว่า “พอใจเพราะเรามีฐานะค่อนข้างยากจน เป็นผู้สูงอายุ รายได้ก็ไม่ได้เยอะ ได้เงินส่วนนี้ก็สามารถนำมาช่วยเหลือครอบครัวได้” ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลัก P3 ที่ได้กล่าวว่า “พอใจและรับได้ เพราะคนที่มีสิทธิ์รับเงินได้ ตั้งแต่อายุ 16 สามารถเอาเงินตรงนี้ไปเป็นค่าขนมได้ จะได้ช่วยแบ่งเบาภาระในครอบครัวได้”

2) การยอมรับต่อช่วงเวลาดำเนินการของนโยบาย ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ไม่ยอมรับเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการของนโยบาย เนื่องจากมีความเห็นว่ระยะเวลาในการใช้จ่ายเงินน้อยเกินไป ไม่ต้องการให้มีการจำกัดเวลาในการใช้จ่ายเงินจากโครงการ ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P2 ที่กล่าวว่า “ระยะเวลาการให้ใช้เงินสั้นไป จะทำเราจะรีบใช้เงินจนเกินไป และสามารถเอาเงินไปซื้อสิ่งที่ไม่จำเป็น เพราะกลัวจะใช้เงินไม่หมดและถูกเรียกเงินกลับคืน” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลัก P10 ได้กล่าวว่า “ระยะเวลาการให้ใช้เงินสั้นไป อยากให้ระยะเวลาใช้เงินนานกว่าที่กำหนดไว้”

3) การยอมรับต่อวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบาย ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ยอมรับต่อการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบาย เพราะสามารถใช้บัตรประชาชนเพียงใบเดียวก็สามารถได้รับเงินได้ ไม่ยุ่งยากที่จะต้องใช้เครื่องมือเทคโนโลยี ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P2 ที่กล่าวว่า “ใช้จ่ายผ่านบัตรประชาชนใบเดียวมันสะดวก เพราะถ้าใช้ได้เฉพาะกับแค่มือถือ เป็นผู้สูงอายุมันลำบาก” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลัก P6 ได้กล่าวว่า “พอใจ แค่นำบัตรประชาชนใบเดียว แล้วยื่นให้ทางร้าน ไม่ต้องลำบากให้ลูกหลานมาคอยช่วย มาคอยทำให้”

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักยอมรับในด้านกลุ่มเป้าหมายของนโยบายเพราะสามารถนำเงินที่ได้รับไปลงทุนเพื่อครอบครัวได้ ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวลดลง ส่วนในด้านช่วงเวลาของการใช้จ่ายเงินผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าระยะเวลาในการใช้สิทธิ์สั้นเกินไป และด้านวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่า การเข้าถึงสิทธิ์ที่กำหนดไว้มีความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ

ด้านความคาดหวังต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต

ประเด็นเกี่ยวกับความคาดหวังต่อนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ประกอบด้วย 1) ความคาดหวังในการกระตุ้นเศรษฐกิจ 2) ความคาดหวังต่อความยั่งยืนของนโยบาย 3) ความคาดหวังต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน นำเสนอผลการวิจัยรายละเอียดดังนี้

1) ความคาดหวังในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าหากนโยบายนี้ประสบความสำเร็จเศรษฐกิจของประเทศจะดีขึ้น คาดหวังอย่างมากว่าจะช่วยให้เศรษฐกิจในประเทศเจริญรุ่งเรืองขึ้น ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P1 ที่กล่าวไว้ว่า “คาดหวัง 100% ในเรื่องของเศรษฐกิจในประเทศ หวังว่าจะดีขึ้น” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนคาดหวังว่านโยบายดิจิทัลวอลเล็ตจะช่วยลดปัญหาความลำบากความยากจนได้ สอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลหลัก P14 ที่กล่าวว่า “คาดหวังให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ทำมาค้าขายดีขึ้น และผู้คนยากจนน้อยลง” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูล P10 กล่าวไว้ว่า “คาดหวังมาก ๆ อยากให้เศรษฐกิจในบ้านดีขึ้น”

2) ความคาดหวังต่อความยั่งยืนของนโยบาย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความเห็นว่าหากนโยบายนี้ได้ประกาศใช้และนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีความคาดหวังว่าให้มีนโยบายนี้อย่างต่อเนื่อง ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P6 ได้กล่าวไว้ว่า “อยากให้ต่อยอดนโยบายนี้ไปนาน ๆ ไม่ต้องให้เงินเยอะก็ได้ เพราะผู้สูงอายุไม่มีงานทำ แต่ให้ไปต่อเนื่องหน่อย” เพิ่มเติมจากนี้ให้ข้อมูลหลัก P11 กล่าวไว้ว่า “อยากให้ทำนโยบายนี้ไปตลอด เพราะผู้สูงอายุบางคน อยู่คนเดียว ไม่มีลูกมีหลาน มาคอยดูแล ทำงานคนเดียว ไม่พอใช้ค่าใช้จ่ายภายในบ้าน เงินผู้สูงอายุแต่ละเดือนก็ไม่พอใช้”

3) ความคาดหวังต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักคาดหวังว่าหากได้เงินจากนโยบายนี้ หวังว่าคุณภาพชีวิตการเป็นอยู่การทำกินของประชาชนจะดีขึ้น ประชาชนมีกินมีใช้มากขึ้น ดังตัวอย่างคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลหลัก P5 กล่าวไว้ว่า “คาดหวังว่าต่อไปนี้คุณภาพชีวิตจะดีขึ้น ลูกหลานไม่ต้องอด เพราะบางทีเราไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายในครอบครัว” นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลัก P15 กล่าวว่า “หวังว่ามีนโยบายนี้แล้ว ประชาชน พ่อค้าแม่ค้าในประเทศของเรา จะมีการค้าขายที่ดีขึ้นมากกว่าเดิม ชีวิตดีขึ้น”

จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคาดหวังด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยคาดหวังว่านโยบายดิจิทัลวอลเล็ตจะสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศให้ดีขึ้น ส่วนในด้านความยั่งยืนผู้ให้ข้อมูลหลักคาดหวังให้นโยบายนี้ได้รับการต่อยอดอย่างต่อเนื่อง และในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนผู้ให้ข้อมูลหลักคาดหวังว่า นโยบายดังกล่าวจะสามารถทำให้คุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต 2) ด้านการยอมรับต่อบริการดิจิทัลวอลเล็ต และ 3) ด้านความคาดหวังต่อบริการดิจิทัลวอลเล็ต

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของนโยบายเป็นอย่างดี โดยรับรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติ ช่วงเวลา และวิธีการเข้าถึงสิทธิ์ของนโยบาย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทพันธ์ สวัสดิ์พาณิชย์ (2566) ที่ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการนำนโยบายสวัสดิการแห่งรัฐไปปฏิบัติ พบว่าประชาชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐในระดับมาก สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการลงทะเบียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้จากการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลหลักของงานวิจัยนี้ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักทราบรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายมาจากลูกหลานหรือสมาชิกในครอบครัว ซึ่งช่วยอธิบายหรือแนะนำให้รู้จักกับการใช้เทคโนโลยีและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต

ด้านการยอมรับต่อบริการดิจิทัลวอลเล็ต

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและไม่ยอมรับเกี่ยวกับช่วงเวลาของการใช้จ่ายเงินที่นโยบายกำหนดไว้ เนื่องจากระยะเวลาในการใช้เงินสั้นเกินไปอาจจะทำให้มีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย หากมีการขยายระยะเวลาการใช้เงินจะทำให้ประชาชนสามารถใช้จ่ายกับสินค้าที่จำเป็นมากขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนถึงว่าหากรัฐบาลจะดำเนินนโยบายใด ควรกำหนดแนวทางหรือรายละเอียดการดำเนินงานโดยเฉพาะกรอบเวลาของการใช้สิทธิ์ในโครงการหรือนโยบายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน ตอบสนองต่อความต้องการหรือความจำเป็นของประชาชนมากที่สุด ดังที่จักรพงษ์ พงษ์ชัย และคณะ (2564) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะถือเป็นเครื่องมือสำคัญของภาครัฐที่ใช้ในการบริหารเพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน นำมาตัดสินใจและกำหนดเป็นแนวทางเพื่อชี้ให้มีกิจกรรมหรือการกระทำเกิดขึ้นให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์

ด้านความคาดหวังต่อบริการดิจิทัลวอลเล็ต

ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อบริการดิจิทัลวอลเล็ต โดยมีความคาดหวังว่าจะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้นและลดปัญหาความยากจนของประชาชนได้ ผลการวิจัยดังกล่าวเห็นได้ชัดชัดเจนว่าผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับปัญหาปากท้อง และการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน มีความหวังในการมีรายได้มากขึ้นเจอครอบครัว ทั้งนี้มีนักวิจัยส่วนหนึ่งที่ศึกษาพบว่านโยบายรัฐสวัสดิการเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยแก้ไขปัญหาลดความยากจนหรือลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย (พระศิลาศักดิ์ สุเมธ และคณะ, 2564) ดังนั้นการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายรัฐสวัสดิการต้องสร้างความชัดเจนเป็นรูปธรรมจากแนวคิดทฤษฎีสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาในการใช้สิทธิ์สั้นเกินไป อาจส่งผลให้ผู้เข้าร่วมนโยบายใช้จ่ายโดยไม่จำเป็นเพื่อให้ทันกับช่วงเวลาการใช้สิทธิ์ ดังนั้นการกำหนดรายละเอียดช่วงเวลาในการใช้สิทธิ์ของนโยบายดิจิทัลวอลเล็ต ควรพิจารณากรอบเวลาในการใช้สิทธิ์ให้มีความยืดหยุ่นเพื่อให้ผู้เข้าร่วมใช้สิทธิ์ในนโยบายสามารถใช้จ่ายได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ในการใช้จ่ายสูงสุด

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนไม่เห็นด้วยต่อการกำหนดคุณสมบัติผู้ได้รับสิทธิ์โดยจำกัดรายได้ของผู้มีสิทธิ์ในนโยบาย เนื่องจากเห็นว่าทุกคนสมควรได้รับสิทธิ์เท่าเทียมกัน ดังนั้นการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ในนโยบายไม่ควรกำหนดรายได้หรือเงินฝาก เพื่อให้ทุกคนได้รับสิทธิ์อย่างเท่าเทียมกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคาดหวังให้นโยบายดิจิทัลวอลเล็ตมีความต่อเนื่อง การกำหนดประกาศใช้และการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติ ควรคำนึงถึงความต่อเนื่องและความยั่งยืนของนโยบาย อย่างไรก็ตาม ควรพิจารณาถึงแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นหากไม่มีนโยบายลักษณะนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ประเด็นวิจัยวิจัยที่ควรดำเนินการในวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับผลตอบรับจากผู้เข้าร่วมนโยบายเงินดิจิทัลวอลเล็ต โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อนโยบายประกาศใช้และนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว
- 2) ควรศึกษาแนวทางการกำหนดนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในระยะยาว
- 3) การวิจัยครั้งต่อไปควรดำเนินการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- ขวัญทิพย์ แวสง่า. (2564). การศึกษาการรับรู้ประสิทธิผลของนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนในเขตพื้นที่เทศบาลนครยะลา จังหวัดยะลา. [สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์]. <https://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2016/17218/2/6110521502.pdf>
- จักรพงษ์ ฟองชัย, พรสวรรค์ สุตะคาน, ไพรัช พันธ์ชมภู, พระสุริยา หงส์ชุมแพ, และพระวุฒิพงษ์ แก้วแกมดา. (2564). ความพึงพอใจของประชาชนต่อนโยบายสาธารณะบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. *Research Institute Journal*, 8(1), 76-85.
- จุฑามาศ อนุสุริยา, และอจิรภาส เพียรขุนทด. (2566). การเข้าถึงโครงการคนละครึ่ง: กรณีศึกษา ผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. *Journal of Roi Kaensarn Academ*, 8(3), 229-242.
- จิตรดา ขอผดุง. (2554). ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดปทุมธานีที่มีต่อนโยบายคืนเงินภาษีรถยนต์คันแรก. [การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/739/1/124318.pdf>
- นนทพันธ์ สวัสดิ์พาณิชย์ (2566). ประสิทธิภาพการนำนโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐไปปฏิบัติ: กรณีศึกษา ชุมชน อุทิศอนุสรณ์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 1(2), 1-10.
- ปรมาภรณ์ แสงแก่นสาร และศิวิช ศรีโคคคางกุล. (2566). นโยบายพรรคการเมืองกับการแก้ปัญหาช่องว่างทางดิจิทัลในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งปี 2566. *Journal of Modern Learning Development*, 8(8), 257 – 266.
- พระศิลาศักดิ์ สุเมธี, พระมหาไทยน้อย ญาณเมธี, จาสิบเอก เจนณรงค์ ผานคำ, สถาพร ว่องสถาพงศ์, จีรวรรณ สิทธิศักดิ์, และพระนัฐวุฒิ สิริจโนโท. (2564). การเสริมสร้างนโยบายรัฐสวัสดิการส่วนความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย. *วารสารบัณฑิตสาเกตปริทรรศน์*, 6(2), 109-116.
- พลอยไพลิน ต้นเจริญพงศ์, และนันทินา โชติพิทยานนท์. (2566). ทักษะคิดของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการกำหนดนโยบายโครงการคนละครึ่งสำหรับประชาชนผู้ได้รับสิทธิในพื้นที่เทศบาลนครอ้อมน้อย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 6(2), 26-39.

- ภาสกรณ วัฒนพฤกษ์, ดวงรัตน์ เหลืองอ่อน, รัตนชัย เพ็ชรสมบัติ, ปิยะทิพย์ ประจักษ์พรหม, และกนกพานทอง. (2565). การรับรู้และการคาดหวังของผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐต่อการดำเนินนโยบายร้านสวัสดิการแห่งรัฐ. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์*, 1(2), 115-125.
- มนตรี เกิดมีมูล. (2558). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้สูงอายุในเขตเมืองและเขตชนบท. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*, 9(2), 79-90.
- ยุทธนา เศรษฐปราโมทย์. (2566). *โครงการแจกเงินดิจิทัล 10,000 บาท กับความยั่งยืนของการเติบโตเศรษฐกิจไทย*. สืบค้น 10 มกราคม 2567 จาก <https://nida.ac.th/digital-money-of-10000-baht-and-the-sustainability-of-thai-economic-growth/>
- รัฐศรีณย์ ธนไพศาลกิจ. (2566). นโยบายการคลังกับเงินบาทดิจิทัล: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต. *วารสาร สังคมศาสตร์บูรณาการมหาวิทยาลัยมหิดล*, 9(1), 65 – 96.
- วลัยลักษณ์ อมรสิริพงษ์. (2562). การวิเคราะห์สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการบริหารจัดการของห้องสมุดประชาชน. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 6(2), 98-113.
- สำนักข่าวบีบีซี. (2566). *ตรวจการบ้านรัฐบาลเศรษฐกิจ (1): ดิจิทัลวอลเล็ต 10,000 บาท ยังไร้ทสรูป – ส่อลดผู้ได้รับอานิสงส์*. สืบค้น 11 มกราคม 2567 จาก https://www.bbc.com/thai/articles/cn393rgn2x5o?fbclid=IwY2xjawGavMBleHRuA2FlbQIxMAABHb4UX-rGK4zvayXtZfWswAmVgYUg0mzEOB5fxORcg1lWgdKQK58F9iZ2KMg_aem_qGn-rZlMX6Xn-kPEiGAUdQ
- สำนักข่าวทูเดย์. (2566). *เศรษฐกิจแกลงดิจิทัลวอลเล็ต 10,000 บาท แจกเงินคนไทย 50 ล้านคน*. สืบค้น 11 มกราคม 2567 จาก https://workpointtoday.com/digital-money-srettha/?fbclid=IwY2xjawGau59leHRuA2FlbQIxMAABHdBL06aV9UbcPegcnNytRPYq3PqYiNW6bn2LikDb195TW1a2Dbualj3vCA_aem_MUkFaO4P9kJJsefSpdrF1Q
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2564). *การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ. 2564 ตารางสถิติรายจังหวัด*. สืบค้น 20 มกราคม 2567 จาก https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2023/20230731135832_28841.pdf
- เอกภาคย์ คงมาลัย, และชาญชัย จิวจินดา. (2564). ความคาดหวังของผู้ใช้บริการโครงการคนละครึ่งผ่านแอปพลิเคชันเป๋าตัง. *Journal of SaengKhomKham Buddhist Studies*, 7(1), 66-79.
- อัสมีรา มะเก, จินห์จุกา ซัยเสนา ดาลลาส และ ชนิดดา แนบเกษร. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในพื้นที่เหตุการณ์รุนแรง จังหวัดปัตตานี. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 30(1), 101-112.

ฮาซันอักกริม ดงนะเต็ง, นัฐฐิภา นิ่มเกตุ, ณัฐวดี เทียงธรรม, วรณวิภา รองเดช และ วรณธิดา รองเดช.
(2564). กลไกการจัดการสถานการณ์โควิด-19 ขององค์การบริหารส่วนตำบลควนปริง อำเภอ
เมือง จังหวัดตรัง. *วารสารบริหารท้องถิ่น*, 14(3), 291-308.

ภาษาอังกฤษ

Dongnadeng, H. A., & Taneerat, W. (2023). A service development model for public hospitals in Thailand characterized by Muslim practices. *International Journal of Islamic Thought*. 24 (Dec.): 53-70